

Yhdenvertaisuutta edistävä toiminta (viestintä) ja design for all -ajattelu.

Miten tarkastella kunnan
toimintaa
yhdenvertaisuussilmälasisien läpi?
Miten hyödyntää design for all -
ajattelua yhdenvertaisuuden
edistämiseen?

Terhi Tamminen, CEO, Avaava Oy,
EIDD Design for All European hallituksen
Varapuheenjohtaja
15.3.2018

OHJELMA

Klo 12.30 Puheenjohtaja Amu Urhonen avaa työpajan

12.40-13.00 Avaus, Terhi Tamminen, Avaava Oy
Mitä on Design for All? Mitä menetelmiä se tarjoaa yhdenvertaisuuden toteutukselle.

13.00 Jakaantuminen työryhmiin ja tavoitteet työpajalle

13.10 – 14.25 Tiimityötä:

Tehtävä 1 - esittely

Tehtävä 2 - esittely

14.25 Yhteenveto ja lopetus

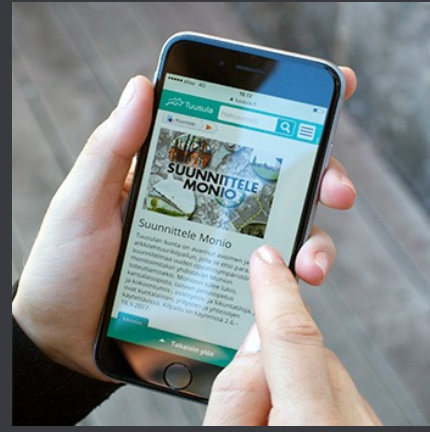

Yhdenvertaisuuden puolesta!

ESTEETÖN YMPÄRISTÖ

SAAVUTETTAVA VIESTINTÄ

OPASTE- SUUNNITTELU

KARTOITUS

KOULUTUS

KONSULTOINTI

SUUNNITTELU

RATKAISUT

TUOTTEET

MENETELMÄT

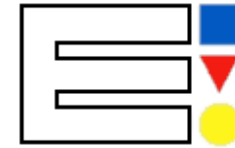
AVAAVAN ASIAKKAITA

Design for All

Suomi - Finland

DESIGN FOR ALL EUROPE EIDD

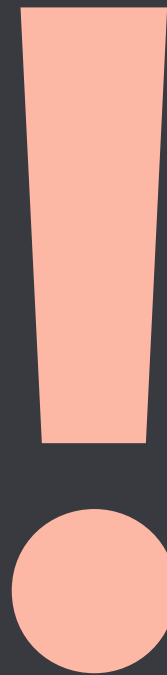
AVAAYA KUULUU EIDD - Design for All Euroopan hallitukseen

EIDD Design for All Europe

EIDD ON eurooppalaisten suunnittelu- ja käyttäjäorganisaatioiden verkosto, jonka päätehtävänä on edistää ja kehittää käyttäjälähtöistä Design for All -ajattelua kaikilla suunnittelun osa-alueilla.

38 JÄSENORGANISAATIOTA, 23 Euroopan maasta

AJANKOHTAISEMPAA
kuin koskaan aikaisemmin

VÄESTÖN IKÄÄNTYMINEN

25%

Yli 65-vuotiaita vuoteen 2030 mennessä

Noin **MILJOONA**

75-vuotta täyttäneitä

Liki **20%** eri tavoin toimimiseesteisiä

SAAVUTETTAVUUS- JA ESTEETTÖMYYSDIREKTIIVI

Saavutettavuusdirektiivi

Julkisen hallinnon verkkosivujen saavutettavuus

- Koskee julkisen sektorin tai julkiselle rahoituksella toimivien organisaatioiden verkkopalveluita
- Ei ota kantaa päätelaitteisiin tai niiden esteettömyyteen
- Määrittää tekniset vähimmäisvaatimukset saavutettavuudelle
- Määrittää valvonta- ja raportointikäytännöt

Esteettömyysdirektiivi (EAA)

Tuotteiden ja palveluiden esteettömyys

- Säätelee EU-alueella myytävien tuotteiden ja palveluiden esteettömyyttä
- Koskee myös laitteita, joilla palveluita käytetään, esim. lippuautomaatit
- Ei määrittele teknistä kriteeristöä esteettömyydelle, vaan toiminnalliset esteettömyysvaatimukset
- Koskee yksityistä ja julkista sektoria

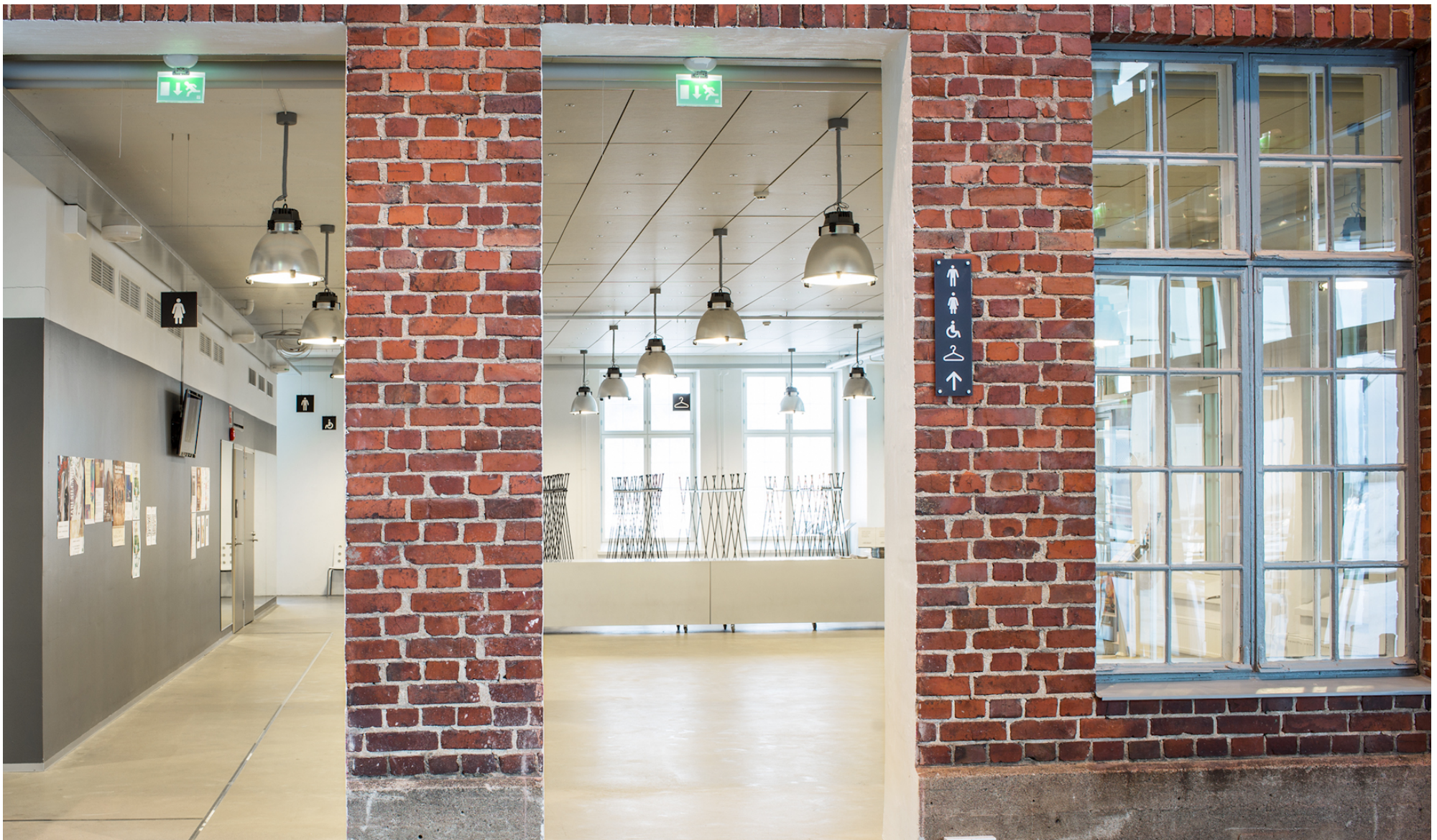

MONINAISUUS

**SOSIAALINEN, PSYKOLOGINEN
JA ASEENTEELLINEN SAAVUTETTAVUUS**

SOSIAALISESTI KESTÄVÄ KEHITYS

Yhdenvertaisuuslainsäädäntö

- 5 §, 6 §, 7 §,
- Viranomaisen, koulutuksen järjestäjän ja työnantajan velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta.
- Em. on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Edistämistoimenpiteiden on oltava viranomaisen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia.
- Viranomaisella on oltava suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Yhdenvertaisuuslainsäädäntö

- 8 § Syrjinnän kieltö
- Ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen.
- Välittömän ja välillisen syrjinnän lisäksi tässä laissa tarkoitettua syrjintää on häirintä, kohtuullisten mukautusten epääminen sekä ohje tai käsky syrjiä.

MITÄ ON
DESIGN FOR ALL

DESIGN FOR ALL
BARRIER-FREE DESIGN
ACCESSIBILITY
UNIVERSAL DESIGN
INCLUSIVE DESIGN
ESTEETTÖMYYS
SAAVUTETTAVUUS

SAAVUTETTAVUUS

Merkitsee ympäristön, kohteen, tuotteiden, viestinnän tai palvelun helppoa lähestyttävyyttä kaikille, myös liikkumis- ja toimimisesteisille henkilöille. Saavutettavuus tarjoaa mahdollisuuden osallistumiseen ja elämyksiin yksilöiden erilaisista ominaisuuksista riippumatta. Saavutettavuus on yhdenvertaisuuden edistämistä. Saavutettavuuden synonyyminä käytetään myös termiä esteettömyys. Nytemmin esteettömyyttä käytetään yleensä rakennetusta ympäristöstä puhuttaessa ja käsittettä saavutettavuus viestinnän ja palvelujen yhteydessä.

MITÄ ON DESIGN FOR ALL?

RAKENNETUN ympäristön esteettömyys

PALVELUJEN saavutettavuus

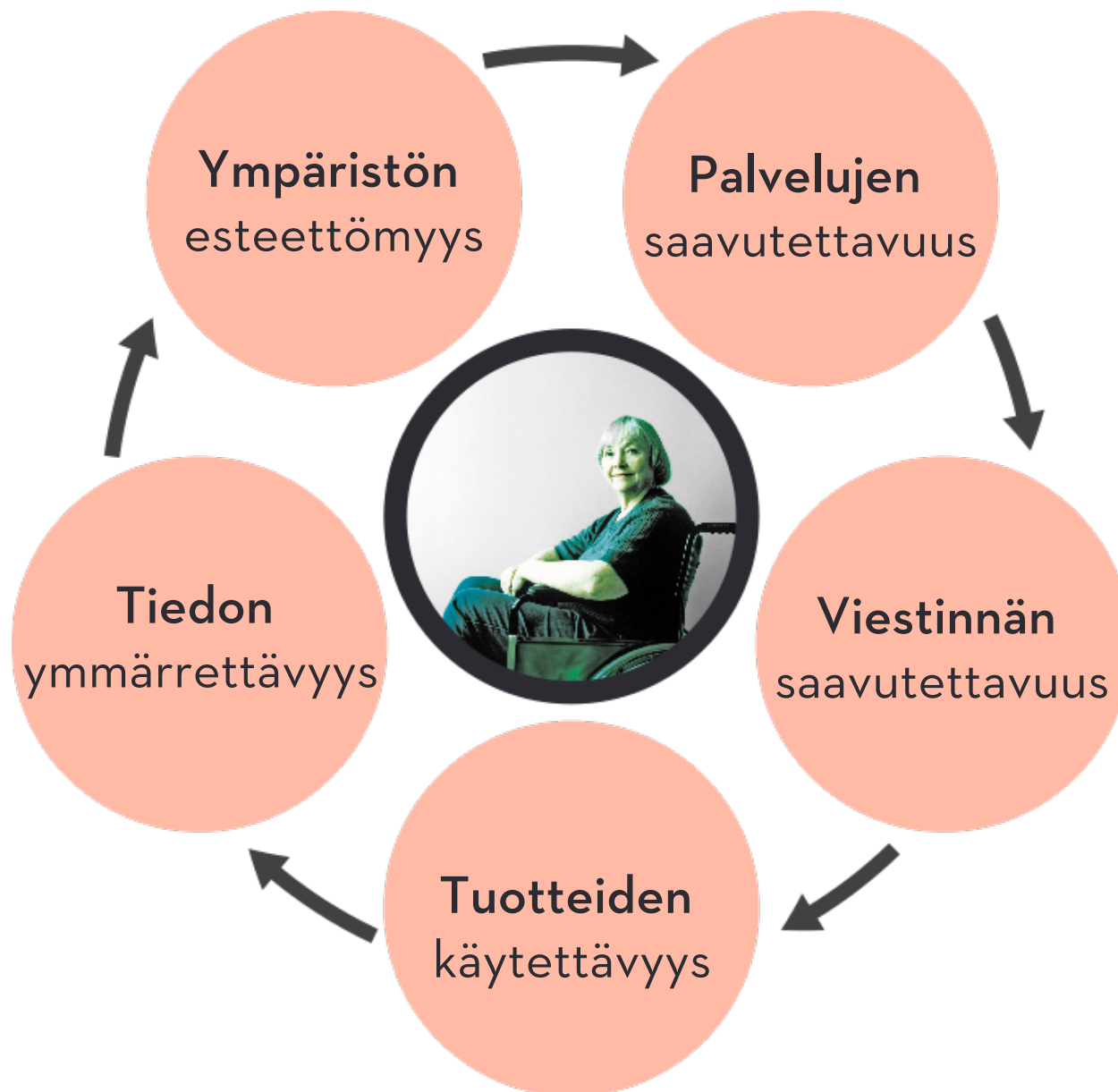
VIESTINNÄN saavutettavuus

TIEDON ymmärrettävyys

TUOTTEIDEN käytettävyys

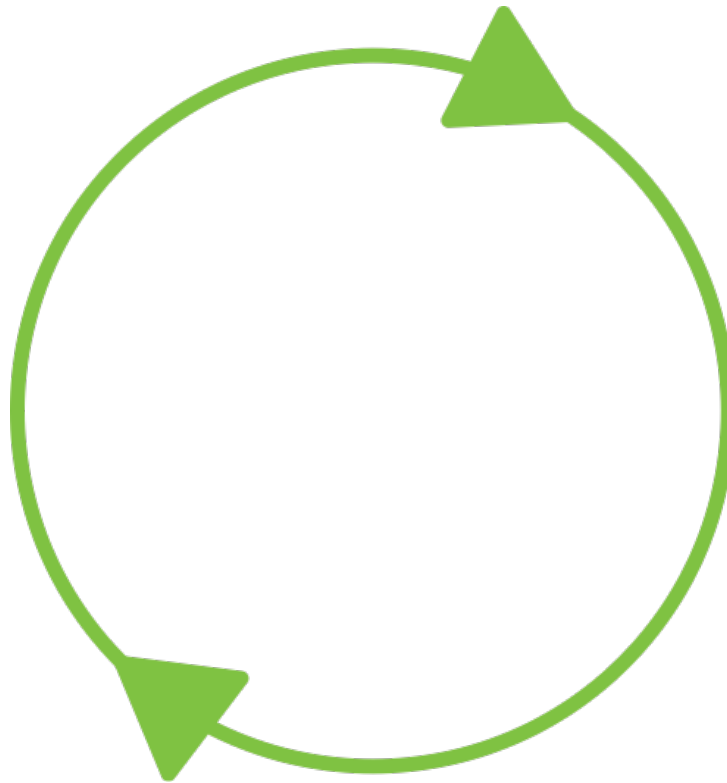
DESIGN FOR ALL -SUUNNITTELU

YKSILÖN KOKEMUS

DESIGN FOR ALL ON **AJATTELUTAPA**

joka **ylläpidetään** läpi kaikkien kunnan **tasojen ja suunnittelu- ja toteutusprosessien** ajan

DESIGN FOR ALL ON **PROSESSI**

joka **osallistaa käyttäjät** mukaan kunnan
suunnittelu- ja toteutusprosessien **kaikkiin vaiheisiin**

DESIGN FOR ALL ON **SUUNNITTELUA**

Jolla valjastetaan luovuus, ammattilaiset ja monialainen osaaminen käyttäjätarpeiden palvelukseen ja luodaan
kaikille soveltuvia kokonaisratkaisuja

MITÄ
DESIGN FOR ALL
TARKOITTAA
KUNNAN
KANNALTA

DESIGN FOR ALL

KUNNAN KANNALTA

Rekrytointi

Henkilöstön koulutus

Strategia, lainsäädännön toimeenpano,
arvot ja toimintasuunnitelmat
Yhteiskuntavastuun toteuttaminen

Kehitys

Tilojen ja rakennusten ulko- ja sisätilat:
koulut, päiväkodit, palvelupisteet,
kokoustilat, henkilökunnan tilat,
automaatit jne.

Palvelut ja viestintä

DESIGN FOR ALL

KUNNAN KANNALTA

Rekrytointi

Esteettömät rekrytointi-ilmoitukset, esteetön kohtaaminen

Henkilöstön koulutus

Monenlaisten henkilöiden kohtaaminen ja yhdenvertaisuusperiaatteista tiedottaminen sisäisesti.

Strategia, lainsäädännön toimeenpano, arvot ja toimintasuunnitelmat Yhteiskuntavastuun toteuttaminen

Saavutettavuussuunnitelmat ja yhdenvertaisuussuunnitelmat. Esteettömyyden, saavutettavuuden ja yhdenvertaisuuden edistäminen mukana taloussuunnitelmissa. Käytännön toteuttaminen ja seuranta.

Kehitys

Uudet innovaatiot, kokemusasiantuntijatyöpajat, ahaa-elämykset, Yhdenvertaisuussuunnitelmatyön ylläpito ja seuranta.

Tilojen ja rakennusten ulko- ja sisätilat: koulut, päiväkodit, palvelupisteet, kokoustilat, henkilökunnan tilat, automaattit jne.

Esteettömyyskartoitukset, esteettömyyssuunnitelmat. Liikkumisen, näkemisen ja kuulemisen esteettömyys

Palvelut ja viestintä

Viestintä ja palvelut monikanavaisesti ja eri kielillä (myös selkokieli ja viittomakieli). Esteettömät verkkosivut ja esteetön painettu materiaali. Tilojen ja palvelujen esteettömyydestä kertominen. Sisällöissä huomioitu eri käyttäjäryhmien tarpeet. Saavutettavuudesta, esteettömyydestä ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta viestiminen ulospäin.

ESTEETTÖMYYSKARTOITUS

on menetelmä, jolla selvitetään fyysisen ympäristön tai rakennuksen esteettömyys kaikkien käyttäjien kannalta.

Menetelmässä kartoitetaan seuraavat osa-alueet:

- Saapuminen rakennukseen ja sieltä poistuminen
- Tilat ja toiminnot
- Liikkuminen ja toimiminen tiloissa
- Näkö- ja kuunteluympäristö
- Opastus

SAAVUTETTAVUUSKARTOITUS

on menetelmä, jolla selvitetään palvelun ja viestinnän saavutettavuus kaikkien käyttäjien kannalta.

Menetelmässä kartoitetaan seuraavat osa-alueet:

- Strateginen työ
- Viestinnän saavutettavuus
- Asiakaspalvelu ja kommunikaatio
- Moninaisuuden huomioiminen

MITÄ ON SAAVUTETTAVA VIESTINTÄ?

Esteetön ja saavutettava viestintä

- Saavutettavassa viestinnässä on tärkeää viestiä useilla vaihtoehtoisilla tavoilla. Sama tieto voidaan välittää esimerkiksi äänen, kuvan ja tekstin avulla.
- Viestinnässä käytetään monipuolisesti erilaisia tiedotusväyliä: verkkosivut, esitteet, ilmoitukset lehdissä, ilmoitustaulut, sähköposti, puhelimitse, henkilökohtainen kohtaaminen jne.
- Tiedottamista kohdennetaan suoraan myös erityis- ja vähemmistöryhmille.
- Valituissa viestintävälineissä annettu informaatio on sisällöltään ymmärrettävää, ulkoasultaan selkeää, helppokäyttöistä ja helposti saatavilla.
- Käytettävä kieli on selkeää.
- Verkkosivuja voidaan katsella erilaisten apuvälineiden avulla
- Tarvittava tieto löytyy helposti
- Viestinnässä käytetään symboleja.
- Rakennetun ympäristön esteettömyydestä ja saavutettavuudesta kerrotaan todenmukaisesti ja selkeästi verkkosivuilla. Nämä tiedot tulee löytyä helposti heti etusivulta.
- Viestinnässä käytetään useita eri kieliä, mahdollisuuksien mukaan myös selkokieltä ja viittomakieltä.
- Vähintään perusasiat kerrotaan useilla eri kielillä.
- Esteettömyys- ja saavutettavuustiedot kerrotaan kaikilla viestinnässä käytettävillä kielillä ja symboleja käyttäen.
- Kuvien ja kuvasymbolien käyttö tekstin rinnalla auttaa ihmisiä, joilla on lukemisen tai hahmottamisen vaikeuksia.
- Turvallisuusohjeet, sekä kaikkia kuntalaisia koskevat tärkeät tiedot on saatavana luettavan tekstin lisäksi pistekirjoituksella sekä kuunneltavassa muodossa infopisteestä tai vahtimestareilta sekä verkkosivulta.

- Jos palveluita on tarjolla viittomakielellä, olisi tästä hyvä kertoa myös verkkosivuilla viittomakielellä.

Tieto kohteen saavutettavuudesta

Yksi saavutettavan viestinnän perusasioista on kertoa todenmukaisesti kohteen esteettömyydestä ja saavutettavuudesta osana perusviestintää. Tärkeimmät esteettömyyteen ja saavutettavuuteen liittyvät tiedot tulee olla helposti löydettävissä esimerkiksi verkkosivujen etusivulta.

Olenlaisimmat viestinnässä kerrottavat esteettömyystiedot ovat:

- Onko pääsisäänkäynti esteetön? Jos ei, missä on esteetön sisäänkäynti ja sinne vievä reitti.
- Hissin/-ien koot ja sijainnit.
- Onko tiloissa esteetön wc ja jos on, missä ne sijaitsevat?
- Onko tarjolla esteettömiä parkkipaikkoja, missä ne sijaitsevat suhteessa sisäänkäyntiin ja missä kulkee esteetön reitti sisäänkäynnille?
- Onko tasoerojen välillä esteetön kulkuyhteys (luiska, hissi tai nostin)?
- Onko tiloissa käytössä induktiosilmukkaa? Jos on, niin missä tiloissa ja millä alueella on silmukan paras kuuluvuusalue?
- Ovatko avustajakoirat tervetulleita?
- Onko tarjolla apuvälineitä ja mistä niitä saa? (Esim. pyörätuoli)
- Lisäksi mahdollisuuksien mukaan laajemmin tietoa rakennetun ympäristön esteettömyydestä ja saavutettavuudesta eri aistien avulla
- Yhteyshenkilö ja puhelinnumero, josta esteettömyydestä voi tiedustella lisää.

Ulkoasun suunnittelu

Kaikista materiaaleista kannattaa tehdä visuaalisesti mahdollisimman selkeitä ja rauhallisia. Samat ohjeet pätevät kaikkiin visuaalisiin materiaaleihin, kuten verkkosivuihin, esitteisiin, julisteisiin, mainoksiin, asiakaslehtiin, opasteisiin ja flyereihin.

- Fonttikoon, kirjasintyyppin ja rivivälin suhteet ovat kunnossa.
- Fonttikoko vähintään 9,5-11, selkotekstissä 11-16 ja näkövammaisille tarkoitettussa isokirjaimisessa tekstissä 16.
- Verkkosivuilla esitettävä leipäteksti on luettavampaa, kun kirjaintyyppinä käytetään päätteetöntä kirjaintyyppiä groteskia. Painetun tekstin osalta yksimielisyyttä tästä asiasta ei ole, mutta luettavuuteen vaikuttaa kirjaintyyppin tutuus.
- Rivivälit väljiä
- Palstan muodoksi valitaan oikean reunan liehu
- Käytettävä kirjasin on mieluummin gemena kuin KAPITAALI.
- Riittävä tummuuskontrasti kirjaimen ja taustan välillä.
- Taustamateriaali on kiiltämätön, yksivärinen ja tasainen (ei taustakuviointia)
- Mitään informaatiota ei jätetä pelkästään värin varaan. Esimerkiksi verkkosivuilla linkit kannattaa merkitä värin lisäksi myös alleviivaten (noin 10 % miehistä kärsii jonkin asteisesta värinäkökyvyn puutteesta).

Esteettömät verkkosivut

- Esim. Kuntien tulee toteuttaa verkkosivujen esteettömyyden AA-tasoa.
- Verkkosivut ovat esteettömät ja niitä voidaan lukea esimerkiksi näkövammaisten apuvälineillä? (ks. verkkosisällön saavutettavuusohjeet WCAG 2.0 - ohjeistus)
- Verkkosivuja ylläpitävät henkilöt on koulutettu WCAG 2.0 -saavutettavuusohjeisiin ja heillä on taidot tuottaa verkkosivut niitä vastaaviksi.
- Verkkosivut ovat visuaalisesti selkeät.
- Verkkosivuilla on mahdollisuus suurentaa fonttikokoa.
- Verkkosivuilla käytetään yksinkertaista ja selkeää kieltä tai siellä on erilliset sivut selkokielellä.
- Linkit on merkattu alleviivauksella. (Linkkejä ei tule erottaa muusta tekstistä ainoastaan värillä, sillä ne voivat jäädä värisokeilta huomaamatta)
- Verkkosivuilta ladattavissa olevat materiaalit pdf:n lisäksi tarjolla html- tai tekstiversiona (rtf-tiedosto) ja kuviin on liitetty alt-teksti?
- Verkkosivuilla on teetetty esteettömyystestaus.

Saavutettavuusopas

OSA 1

Kuntaliitto:

Tony Hagerlund, verkkoviestintäpäällikkö

Elisa Kettunen, erityisasiantuntija

Mattias Lindroth, erityisasiantuntija

Kirjoittajat:

Petteri Alinikula

Terhi Tamminen

http://shop.kunnat.net/product_details.php?p=3391

Kuntaliiton verkkokauppa

Kommunförbundets bokhandel

Luottamushenkilöoppaat

Julkaisut

E-Julkaisut

Uutta kunnista -sarja

Demokratia

Alueet ja elinkeinot

EU ja kansainvälisyys

Johtaminen, hallinto

Kunnallisten asiakirjojen säilytysajat

Viestintä

Kuntakehitys

Kuntatalous

Lakiasiat

Opetus ja kulttuuri

Sosiaali ja terveys

Tilastot

Yhdyskunta, tekniikka ja ympäristö

Työmarkkina-asiat

Tamminen Terhi & Alinikula Petteri

Saavutettavuusopas, osa 1

Saavutettavuusdirektiivin myötä kunnille tulee uusia velvoitteita, mutta myös mahdollisuuksia palvella kuntalaisia paremmin. Saavutettavuuden huomioiminen vaatii uutta osaamista sekä kykyä asettua erilaisten käyttäjien asemaan.

Toivomme oppaasta palautetta sekä kunnista että saavutettavuuden asiantuntijoilta. Opasta pyritään päivittämään perinteisiä oppaita tiheämmällä syklillä. Palautetta pyydetään lähetettäväksi Kuntaliiton palvelusähköpostiin tietoyhteiskunta@kuntaliitto.fi ja otsikkoon maininta Palautetta saavutettavuusoppaasta

Julkaisun tiedot

Hinta	0.00 €
Tilausnumero	1859
ISBN	978-952-293-532-8
Vuosi	2017
Kustantaja	Suomen Kuntaliitto
Avainsanat	esteettömyys, saavutettavuus, yhdenvertaisuus, palvelut, toimintamallit, verkkopalvelut, tarpeet, digitalisoituminen

Linkki palveluun

Lataa tiedosto PDF-muodossa, koko 517 kB

OSA 1

Saavutettavuusoppaan 1. osan myötä lukija:

- Ymmärtää, mitä saavutettavuus on ja ketkä siitä hyötyvät.
- Ymmärtää, millaisin erilaisin tavoin tietokonetta käytetään ja on voitava käyttää.
- Ymmärtää saavutettavuusdirektiivin keskeiset kohdat.
- Ymmärtää, miten ja millä aikavälillä kunnan tulee huolehtia verkkopalveluiden saavutettavuudesta.

OSA 2

Savutettavuusoppaan 2. osan myötä lukija:

- Saa käytännön toimintatapoja saavutettavuuden sisällyttämiseen osaksi verkkopalvelun uudistusta.
- Oppii sisällyttämään saavutettavuuden verkkopalvelun hankintaprojektiin.
- Ymmärtää, mitkä ovat verkkopalveluiden visuaalisen ilmeen, rakenteen, teknisen toteutuksen ja sisällön saavutettavuusvaatimukset.
- Ymmärtää, mitkä ovat mobiilisovellusten saavutettavuusvaatimukset.

Kuntaliiton verkkokauppa

Kommunförbundets bokhandel

Luottamushenkilöoppaat

Julkaisut

E-Julkaisut

Uutta kunnista -sarja

Demokratia

Alueet ja elinkeinot

EU ja kansainvälisyys

Johtaminen, hallinto

Kuntakehitys

Kuntatalous

Lakiasiat

Opetus ja kulttuuri

Sosiaali ja terveys

Tilastot

Yhdyskunta, tekniikka ja ympäristö

Työmarkkina-asiat

KT:n julkaisut

Julisteet/Affischer

Esitteet

Työryhmä

Yleisten kirjastojen saavutettavuussuositus

Hae

Kulttuuri kuuluu kaikille. Kirjastopalveluihin kuten muihinkin palveluihin pätee se, että jos joku toiminto tai palvelu on käytettävä toimintaesteiselle, se on sitä meille kaikille.

Miten me voimme arkipäivässä huomioida ja edistää saavutettavuutta kaikilta osin? Tämä suositus antaa vinkkejä, ohjeita, esimerkkejä sekä ohjaa lisätiedon lähteille saavutettavuuden edistämiseksi kirjastopalveluissa.

Sisällöllisesti suosituksessa käydään läpi yhdenvertaisuusnäkökulmista fyysisen toimintaesteen ja monikielisyyden huomioon ottamisesta monikanavaisen viestintään.

Julkaisun tiedot

Hinta 0.00 €

Tilausnumero 1754

ISBN 978-952-293-526-7

Vuosi 2017

Kustantaja Suomen Kuntaliitto

Avainsanat [esteettömyys](#), [kirjastopalvelut](#), [kirjastorakennukset](#), [saavutettavuus](#), [vammaset](#), [vähemmistöt](#), [yleiset kirjastot](#), [strateginen johtaminen](#), [suositukset](#), [verkkopalvelut](#), [oppaat](#), [käyttöliittymät](#), [maahanmuuttajat](#)

Linkki palveluun

[Lataa tiedosto PDF-muodossa, koko 339 kB](#)

Kulttuuria kaikille
Kultur för alla
Culture for All

Suomeksi

På svenska

In English

Selkosuomeksi

Viittomakielellä

Finlandssvenskt teckenspråk

International sign

Tekstin koko: A A A

Liity sähköpostilistalle

Yhteystiedot

Hakusana

HAE

Etusivu

Tietoa meistä

Omat hankkeet,
julkaisut ja palvelut
– Ota yhteyttä!

Saavutettavuus

Tietoa ja ohjeita

Moninaisuus

Tietoa ja ohjeita

Ajankohtaista

Tietoa
tapahtumista,
uusista julkaisuista
ja koulutuksista

Blogi

Kulttuurikentän
toimijat kirjoittavat

Kulttuuria kaikille -palvelu edistää osallistumiselle
avoimia ja monenlaisia yleisöjä ja tekijöitä
huomioivia kulttuuripalveluja. Tarjoamme tietoa ja
työkaluja kulttuuripalveluiden saavutettavuuden ja
moninaisuuden edistämiseen alan työntekijöille.
Meitä ylläpitää Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta
ry.

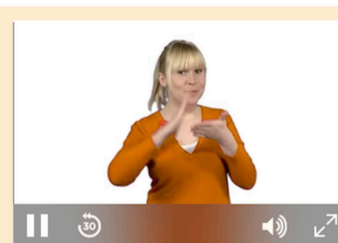
Tulevat tapahtumamme

19.4.2018–19.4.2018

Seminaari saamenkielisen kirjallisuuden tilanteesta Rovaniemellä

Seminaarissa keskustellaan
saamelaiskirjallisuuden tilanteesta
Pohjoismaissa. Keskustelun taustalla on
tuore selvitys saamen kielillä luodun taiteen
mahdollisuuksia ja haasteita.
Saamenkielisen sanataiteen tekijät,
saamelaisasiantuntijat ja raportin koonnut
tutkija-kääntäjä Johanna Domokos pohtivat,
miten pohjoismaiset kirjallisuusorganisaatiot
voisivat nykyistä tehokkaammin tukea

Tervetuloa tutustumaan
**Kulttuuria kaikille -
palveluun**
viittomakielellä.

Tietoa
**Kulttuuria
kaikille -
palvelusta**
selkokielellä

Kaikukortti
Tietoa Kaikukortista

RATKAISUT
LUODAAN
IHMISIÄ
VARTEN
-
EMPATIALLA

DESIGN FOR ALL
LUO
**PAREMPAA
PALVELUA
KAIKILLE**

WORKSHOP

	Ryhmä 1			
1	Harjula-Jalonen	Leena	FM, II varapuheenjohtaja	Uudenmaan Demarinaiset
2	Niemelä	Merja	koordinaattori	Oulun kaupunki
3	Ojala	Annika	järjestökoordinaattori	Vihreät Naiset ry
4	Sandt	Milla	suunnittelija	tasa-arvoasiain neuvottelukunta
5	Törnqvist	Brigantia	Vpj	Feministinen puolue Hki
	Ryhmä 2			
1	Jääskeläinen	Marko	yrittäjä	Accessia Consulting
2	Pham	Vinh	korkeakouluharjoittelija	Oikeusministeriö
3	Puustinen	Susanna	HR-asiantuntija	Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia
4	Sarkeala	Hanna	toiminnanjohtaja	FIMU ry - Suomen Monikulttuurinen Liikuntaliitto
5	Savolainen	Leila	kaupunginhallituksen jäsen	Kuopion kaupunki
6	Turtiainen	Venni	hallituksen varajäsen	Trasek ry
	Ryhmä 3			
1	Karojärvi	Hanna	vammais- ja esteettömyysasiamies	Tampereen kaupunki
2	Laukkanen	Johanna	suunnittelija	Helsingin kaupunki, nuorisopalvelut
3	Malo	Terttu	kouluttaja	Kirkon koulutuskeskus
4	Rajanen	Mikko	yksilövalmentaja	Tuusulan kunta / kohdenettu nuorisotyö
5	Svensk	Merja	kehittämiskonsultti	Helsingin kaupunki
6	tieva-niittyvuopio	Vuokko	kunnanjohtaja	Utsjoen kunta

TAVOITE

- Ideoida ja listata vapaasti ”unelmakunnan” käytännön yhdenvertaisuustekoja ja kuviteltu toimenpidesuunnitelma yhdenvertaisuuden toteuttamiseksi.
- Saada käyttöönsä käytännön listaa ja kokemuksia yhdenvertaisuustyön edistämiseksi.

TEHTÄVÄ 1 ja 2

1. Moninaiset kuntien asukkaat, eli väestöryhmät. Millaisia eri ryhmiä kuntien asukkaissa on? Millaisia tarpeita kunnan asukkailla on yhdenvertaisuuden toteuttamiseksi?
2. Miten mielestänne kunnissa tai ylipäätään organisaatioissa vastataan näihin tarpeisiin. Listatkaa yhdenvertaisuusnäkökulmasta tärkeimmät kehittämisalueet omalla toimialueellasi/omassa työssäsi / omassa organisaatiossasi sisällöllisesti sekä käytännössä ja myös teknisesti.

TEHTÄVÄ 3

Käytännön toimintasuunnitelma yhdenvertaisuuden toteuttamiseksi unelmakunnassa.

Keksi kunnalle slogan!